

Egy régi-új médium arcvonásai

A városban élő emberek közösséget alkotnak, ezt nevezik manapság, igen kedvelt tudományos kifejezéssel, helyi társadalomnak. A helyi társadalom bizonyos értelemben véve független létezésel bír, amennyiben nem csupán a benne élő egyének pusztán számszerű összeadását értjük alatta. Ez utóbbi nem más, mint egy statisztikai adat, megtudhatjuk belőle, hányan lakják a várost, ám közösségéről semmit nem árul el. A helyi társadalom ennél jóval többet jelent, egy élő szervezetre hasonlít, amelynek sejtjei a benne élő emberek, ezek léte önálló ugyan, ám egymással összekapcsolódva egy újabb, magasabb entitást hoznak létre. Noha a közösséget egyének építik fel, alakítják ki, a közösség visszahat az egyénre, öntudatának, önmeghatározásának részévé válik, ezért mondhatjuk joggal a kettőjük viszonyát kölcsönösnek.

Egyén és társadalom találkozási pontja a média, városlakó és helyi társadalom találkozási pontja a helyi média, amelynek legfontosabb, talán egyetlen feladata: a közvetítés. Egy médiumnak mindkét oldalról megközelíthetőnek és átjárhatónak kell lennie, ellenkező esetben egyszerű szócsó marad. Egyén, társadalom és média viszonya egészséges körülmények között igen érzékeny és impulzív, már az egyik tag piciny rezdülése is reakciót vált ki a másik kettőből, bármelyik torzulása ugyanakkor amazok deformációjához vezethet. Erre való tekintettel érthető meg igazán, miben áll a média jelentősége, és ebből következő felelőssége. Úgy kell viselkednie, mint egy sok-sok pici elemből összeálló, ugyanakkor szépen megcsiszolt prizmának, amely az apró fénysugarakat egybegyűjti, újrendezi, majd ismét útjára bocsátja azokat. Annak érdekében, hogy az onnan kijutó fény jól látható, felismerhető, a kellő helyre irányuló, ugyanakkor színpompás legyen, a prizmat nemes anyagból, alapos munkával, körültekintéssel, elhivatottsággal és alázattal kell elkészíteni. Az újságírás nyelvére lefordítva ez a szerkesztés elveit jelenti, azon etikai alapokat, amelyek a lap eszmeiségét, szellemét meghatározzák.

Azzal, hogy a folyóirat megtartotta, illetve továbbviszi az Esztergom és Vidéke nevet – és itt a „vidékbe” számunkra a Duna bal partja is teljesen egyenjogúan beletartozik úgy a témaválasztást, mint a szerkesztők és nagyrészt a szerzők személyét illetően is –, egyértelművé kívánjuk tenni: egy olyan szellemi hagyomány örökösei vagyunk, amely kétségkívül megérdemli a folyta-

tást. Most a mi feladatunk e hagyomány újjáélesztése, hogy aztán később a belőle kiáradó szellemi erőtér bennünket is tápláljon. Bármilyen meglepőnek is hangzik, léteznek alapvető emberi és társadalmi értékek, amelyekből könnyen levethető egy, az újságírásra vonatkozó etikai szabályrendszer. Kőrösy László 1879-ben kiadott egy röpiratot Szabadelvű sajtót! címmel. Ebben a következőket fogalmazza meg: „Helyi laptól nem követelünk lehetetlent. Mert nem tartjuk lehetetlennek a közügy őszinte szolgálatát. Szolgálja tehát városunk minden érdekét lelkesen, fölládozó igazságszeretettel, függetlenül és egyenes szóval.”

Egy helyi médium egyik alapvető feladata az emberek kiegyensúlyozott, hiteles és objektív tájékoztatása, hiszen a demokratikus alapjogok gyakorlása feltételez bizonyos közösségi ismereteket, jártasságot a közügyekben. Ennek ugyanakkor belülről fakadó kötelességnek kell lennie mindenki számára. A kiegyensúlyozott, teljességre törekvő ember felelős, tevékeny tagja egy nagyobb közösségnek, Arisztotelész kifejezésével élve „zoón politikon”, vagyis társadalomban élő lény. A helyi sajtónak éppen ezért foglalkoznia kell a városi közélettel, azok eseményeivel, és ebbe beletartozik a helyi politikai élet, még akkor is, ha ez a kifejezés sokak fülében diszsonánsan cseng. Pedig a politikának is van kultúrája. Az agora annak idején a görög városok piactere volt, egy szakrális helyszín, ahol az emberek közös ügyeiket intézték, vagyis a mindennapi élet szerves részét alkotta.

A közügyek mellett nem kevésbé fontos, sőt terjedelmét tekintve nagyobb szerepet fog kapni a kultúra, tekintettel ugyanakkor arra, hogy a két szál nem választható szét markánsan, nem húznak szét, inkább egymás mellett, egymást támogatva, kiegészítve haladnak. Hasonlítható a DNS molekula gerincét képező két párhuzamosan és spirálisan futó szálla, amelyek számtalan módon és formában kapcsolódnak egymáshoz. Be kell vallani azonban, hogy a kultúra fogalma nem jelölhető meg egyetlen szóval vagy kifejezéssel, hiszen igen tág értelemben minden emberi tevékenység a kultúrához köthető. Ezt már a szó latin származása is mutatja, ahol a „colere” ige eredetileg a föld megművelését, ápolását, gondozását jelentette. Ebből kiindulva értelmezhető a folyóirat másik alapvető feladata, ami egyfajta generáló, katalizáló szerepvállalásban jelölhető meg. Nem lehetnek ezzel kapcsolatban illúzióink, a média igenis hatással van az emberekre és a társadalomra, ezt nem érdemes tagadni. Azt sem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy „csupán” egy eszköz, és mint ilyen, nemes célok szolgálatába állítható.